

LAS DESIGULDADES SOCIALES EN BARCELONA DESDE UNA LÓGICA METROPOLITANA

Sergio Porcel

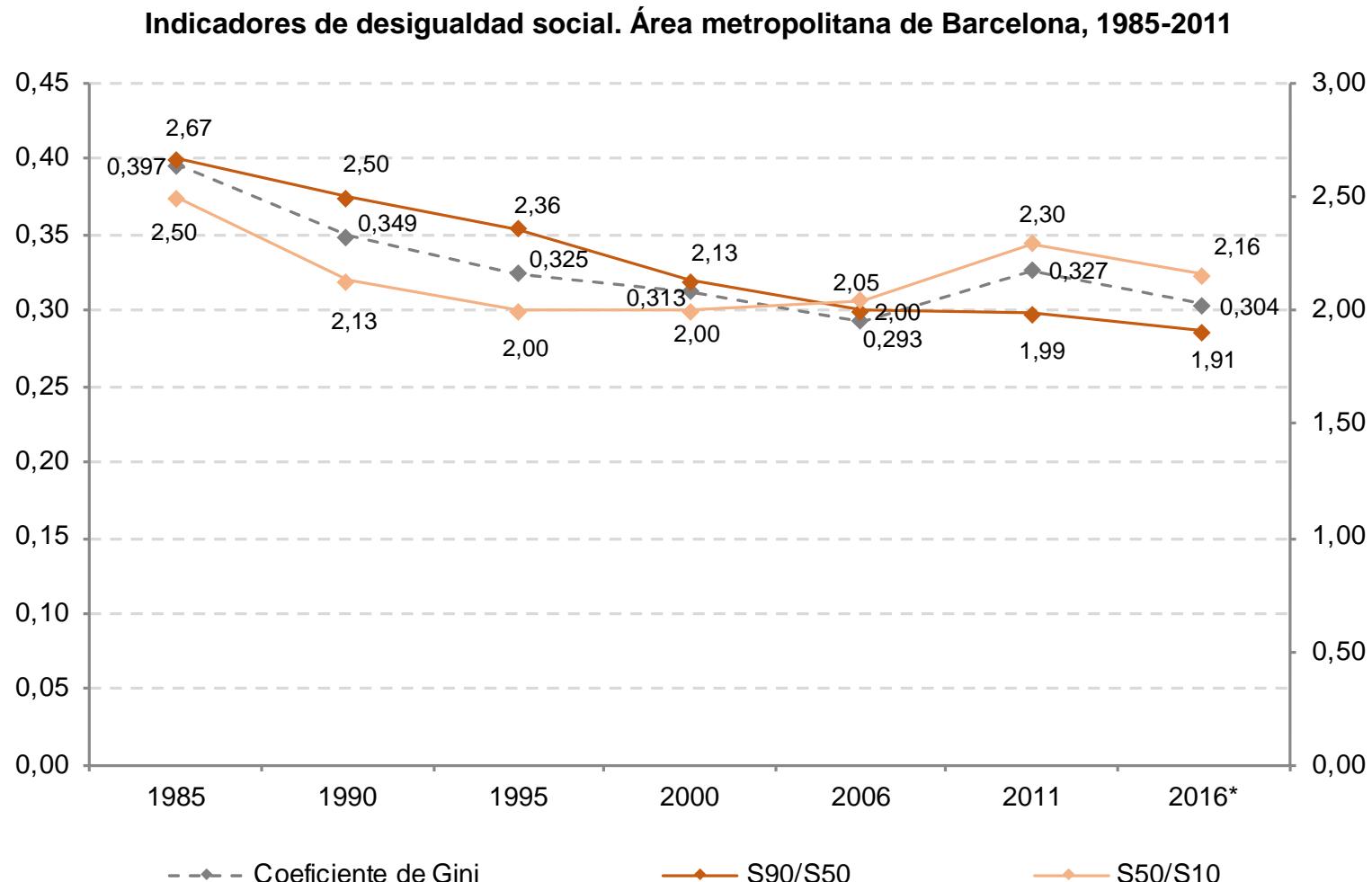
(Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona)

Barcelona, 22 i 23 d'octubre 2018

1. ¿Qué sabemos de la desigualdades sociales en la metrópolis?

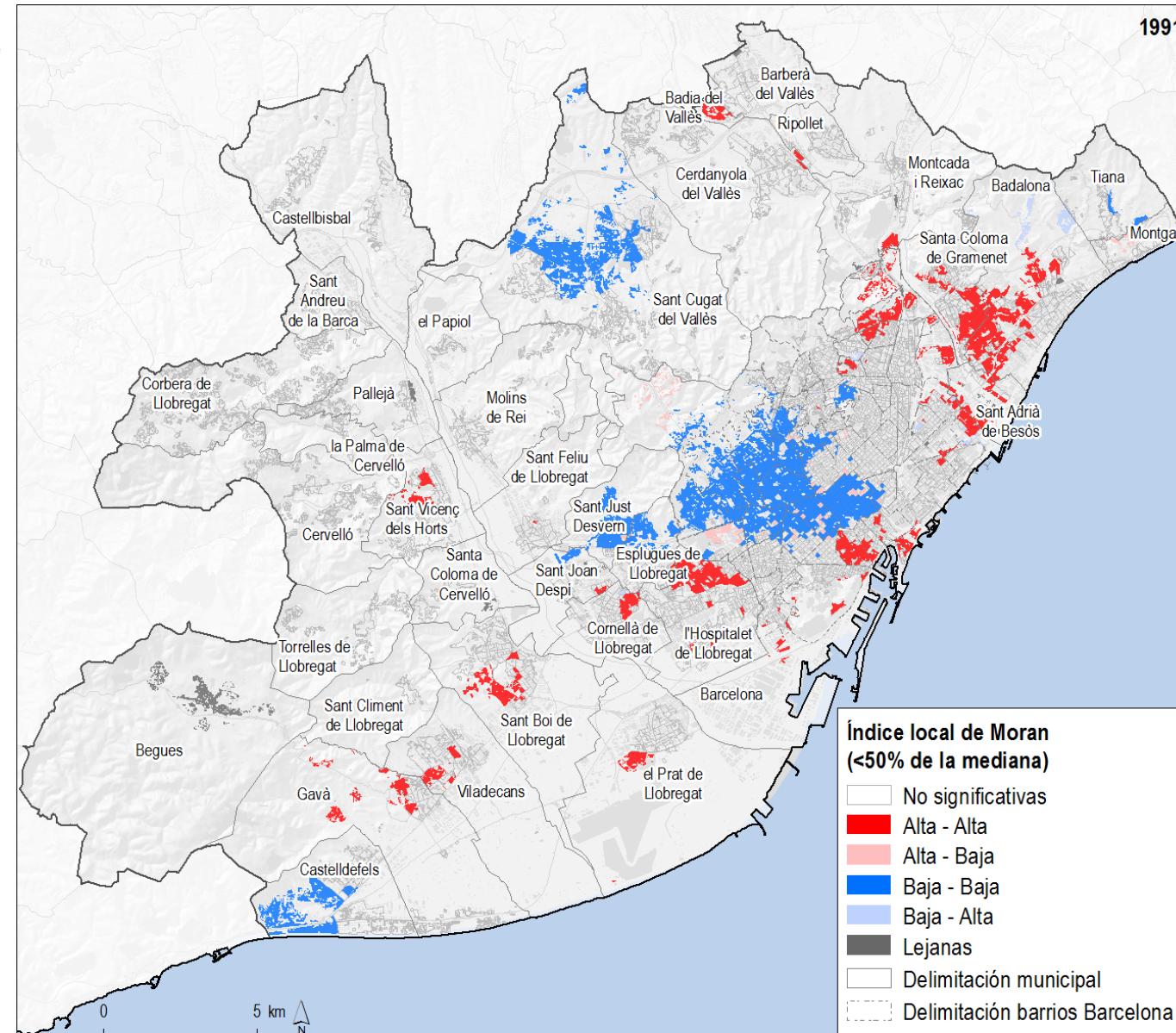
Proceso de cohesión, fractura de la crisis y escenario postcrisis

Fuente: IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 1985-2000; Idescat i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població, 2006-2011; Idescat. Enquesta de Condicions de Vida, 2016.

1. ¿Qué sabemos de la desigualdades sociales en la metrópolis?

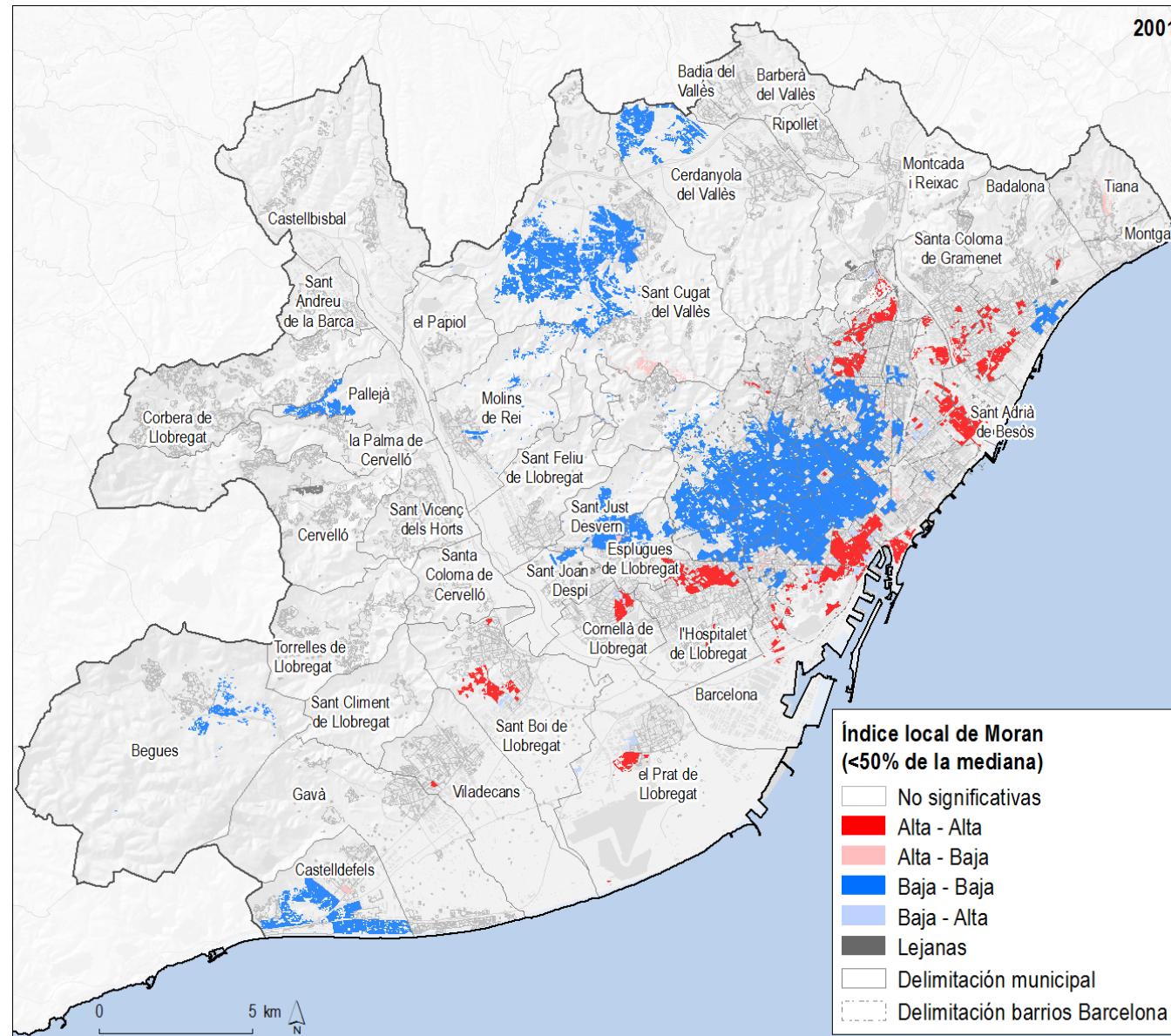
Índice local de Moran sobre población con rentas bajas (<50% de la mediana). Área metropolitana de Barcelona, 1991

Fuente: IERM y CRM-UAB. Renta estimada a escala de sección censal a partir de los Censos de Población y Vivienda 1991, 2001 y 2011 (INE) y Encuesta de condiciones de vida i hàbits de la población 1990 (IERMB), 2000 (IERMB) y 2011 (descat y IERMB).

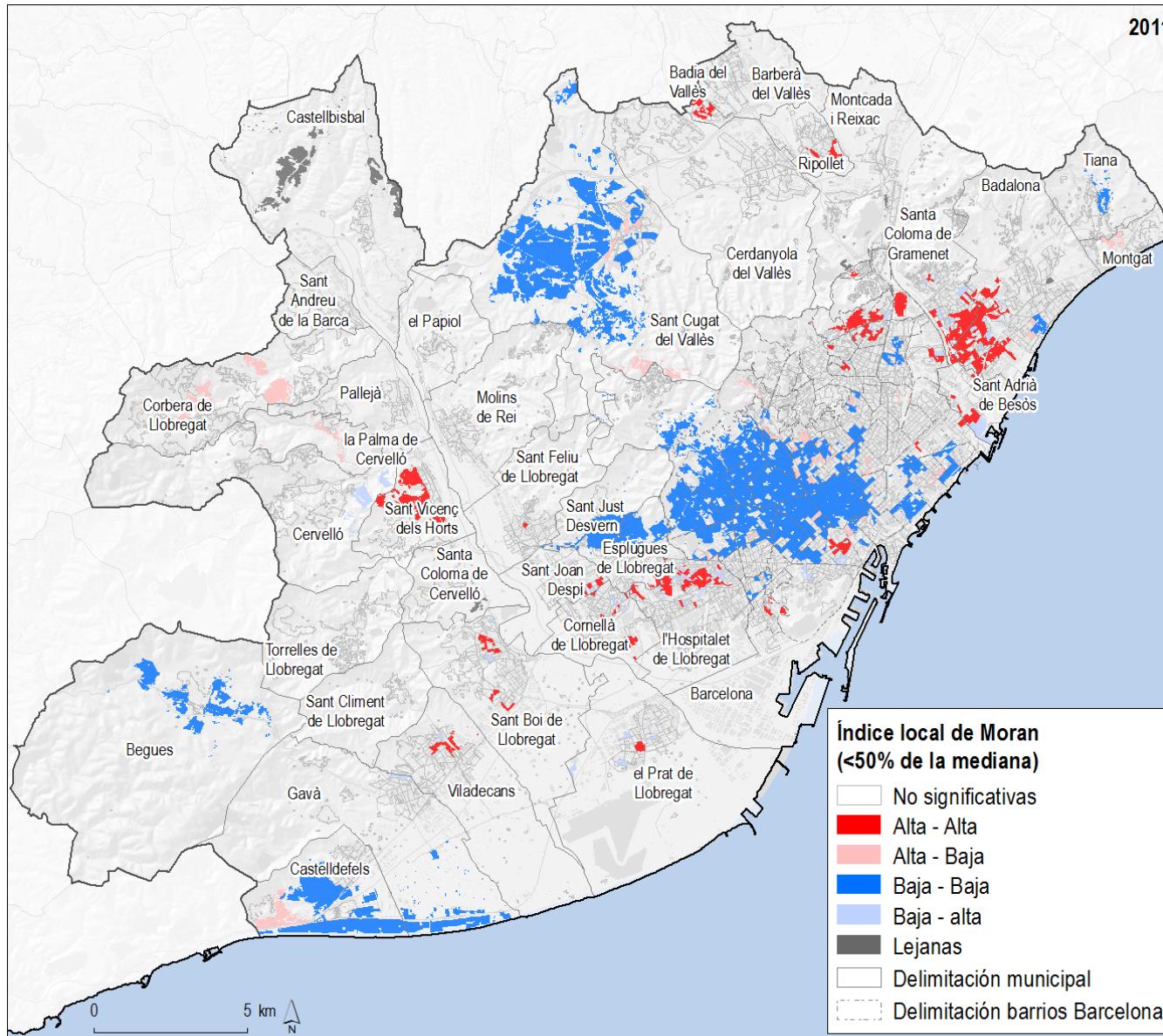
1. ¿Qué sabemos de la desigualdades sociales en la metrópolis?

Índice local de Moran sobre población con rentas bajas (<50% de la mediana). Área metropolitana de Barcelona, 2001

1. ¿Qué sabemos de la desigualdades sociales en la metrópolis?

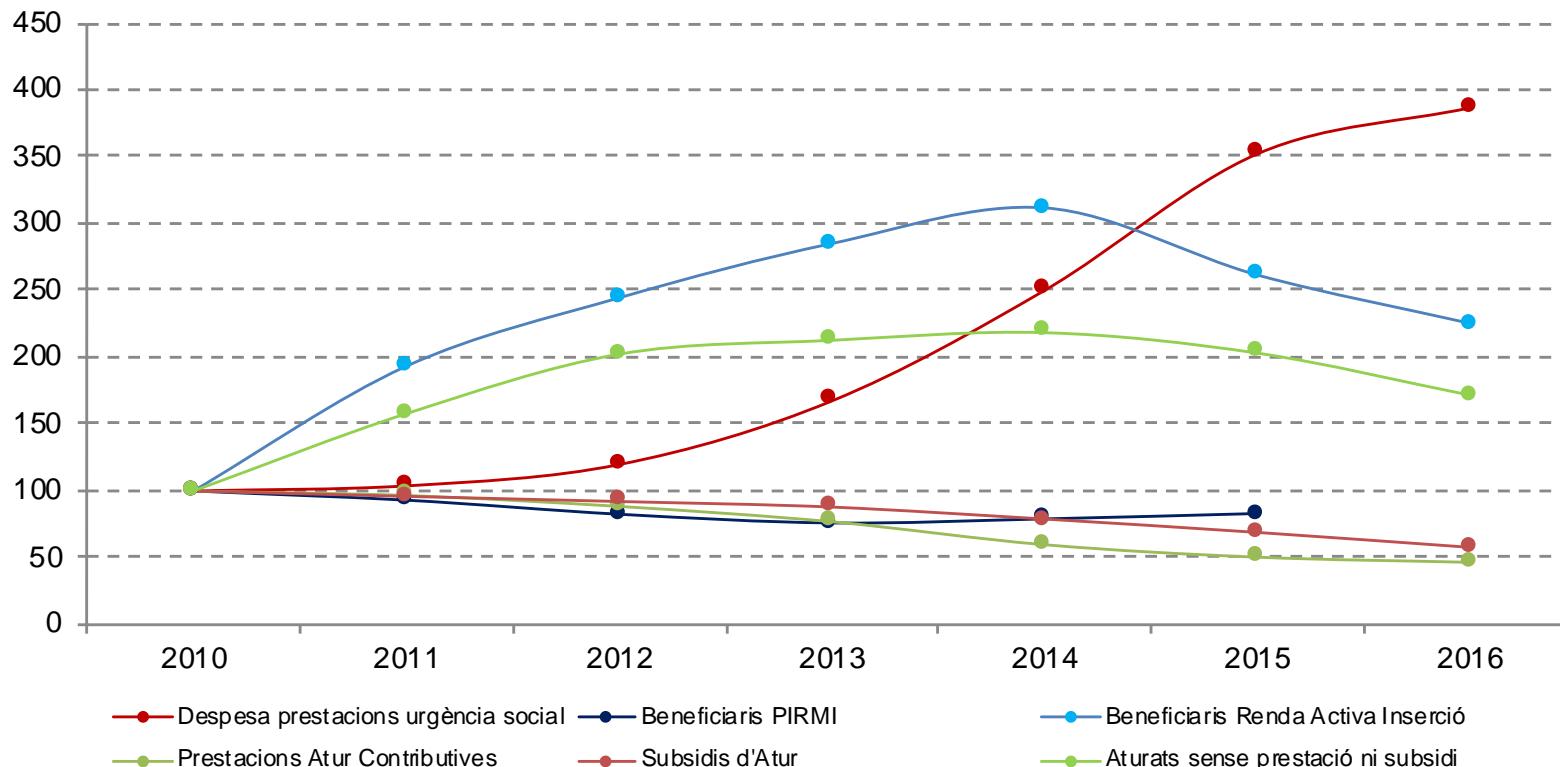
Índice local de Moran sobre población con rentas bajas (<50% de la mediana). Área metropolitana de Barcelona, 2011

2. La atención local de la pobreza

La gestión de la pobreza se traslada al ámbito local en el contexto de crisis

Evolución del gasto por habitante en prestaciones de urgencia social y de los beneficiarios de diferentes prestaciones del sistema de garantía de rentas (Base 100). Área metropolitana de Barcelona, 2010-2016

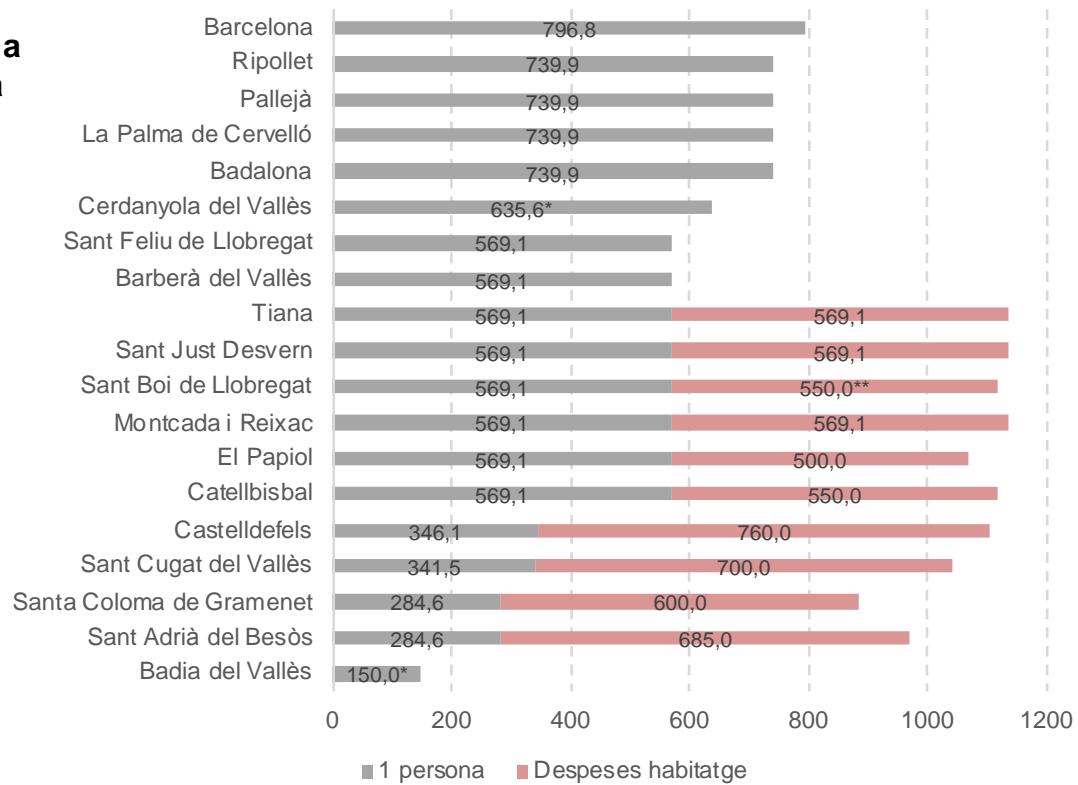
Nota: La serie de beneficiaris/es de la RMI finaliza l'any 2015 per manca de dades consistentes a nivell municipal.

Font: Elaboració pròpia amb dades facilitades pel *Cercle de comparació intermunicipal de serveis socials*, DIBA (Despesa corrent en prestacions d'urgència social per habitant) i extreutes del sistema d'informació estadística Local HERMES, DIBA. Els municipis que formen part de Cercles i que han autoritzat l'ús de les dades són: Badalona, Barberà del Vallès, Castelldefels, Cerdanyola del Vallès, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, L'Hospitalet de Llobregat, Montcada i Reixac (no participa al 2016), el Prat de Llobregat, Sant Adrià de Besòs, Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Sant Vicenç dels Horts, Santa Coloma de Gramenet, Tiana i Viladecans.

2. La atención local de la pobreza

Heterogeneidad de criterios en la regulación de las prestaciones entre los municipios metropolitanos

Umbral de renta mensual para acceder a prestaciones económicas de urgencia social según municipio. Área metropolitana de Barcelona, 2016

* A les normatives dels municipis de Cerdanyola i Badia del Vallès hi ha menció a la consideració de les despeses d'habitatge, no obstant, no s'especifica l'import d'aquestes despeses.

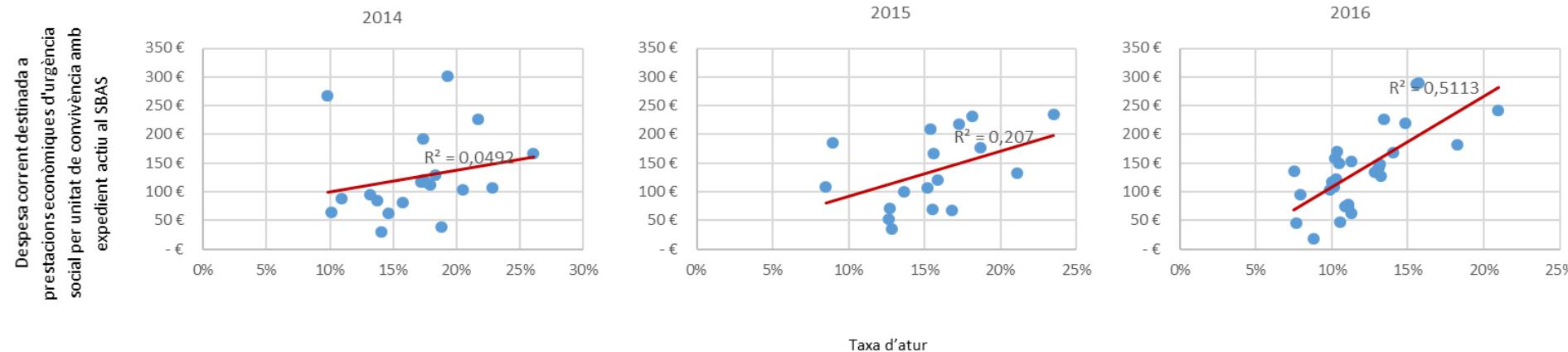
** Les despeses d'habitatge deduïbles a Sant Boi de Llobregat són la totalitat. No obstant, per a poder representar-les al gràfic, s'ha considerat el preu mitjà del lloguer l'any 2015 al municipi.

Font: Elaboració pròpia mitjançant la informació proporcionada pels municipis.

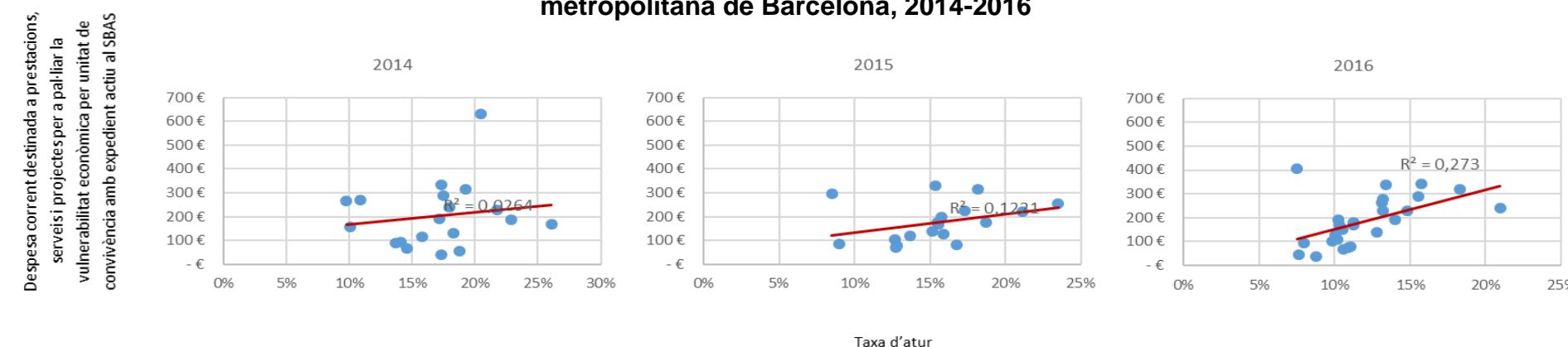
2. La atención local de la pobreza

Poca eficiencia del sistema de protección social local desde una lógica metropolitana

Gasto en prestaciones económicas de urgència social por unidad de convivencia y tasa de paro. Àrea metropolitana de Barcelona, 2014-2016

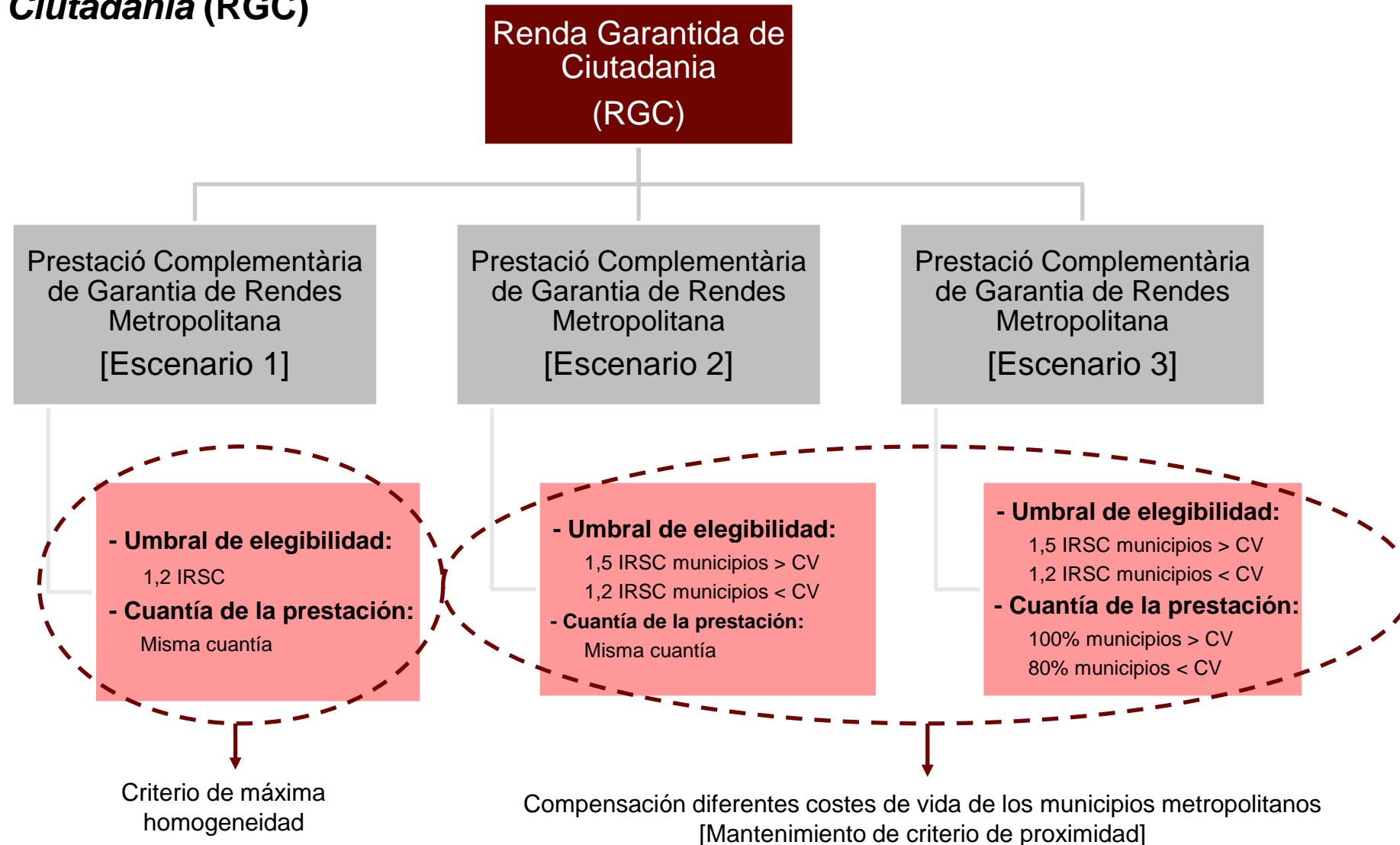
Gasto en prestaciones, servicios y proyectos para paliar la vulnerabilidad económica por unidad de convivencia y tasa de paro. Àrea metropolitana de Barcelona, 2014-2016

Font: Elaboració pròpia mitjançant la informació proporcionada pels municipis.

3. ¿Y si pensamos en una prestación de garantía de rentas metropolitana?

Simulación como prestación complementaria a la *Renda Garantida de Ciutadania (RGC)*

3. ¿Y si pensamos en una prestación de garantía de rentas metropolitana?

Efectos de la *Renda Garantida de Ciutadania* (RGC) en el área metropolitana de Barcelona (simulación fase 1)

Población y hogares potencialmente beneficiarios de la RGC. Àrea metropolitana de Barcelona, 2016

Escenaris simulats	Població potencialment beneficiària (Milers de persones)	Població potencialment beneficiària (%)	Llars potencialment beneficiàries (Milers de llars)	Llars potencialment beneficiàries (%)
Escenari Renda garantida de ciutadania. Població per sota l'IRSC	159,5	5,1	91,9	7,0

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Encuesta de condiciones de vida, 2016 (INE i Idescat).

Reducción de pobreza y desigualdad antes y después de la RGC. Àrea metropolitana de Barcelona, 2016

	Taxa de risc de pobresa (60% mediana)	Taxa de risc de pobresa severa (40% mediana)	Coeficient de Gini	Coeficient d'Atkinson	Cost estimat (Milions euros)
Abans de prestacions 'Assistència social i habitatge'	18,9	7,0	0,302	0,207	-----
Després de la renda garantida de ciutadania (100%)	18,9	4,3	0,293	0,139	452,4

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Encuesta de condiciones de vida, 2016 (INE i Idescat).

3. ¿Y si pensamos en una prestación de garantía de rentas metropolitana?

Efectos de una hipotética *Prestació Complementària de Garantia de Rendes Metropolitana* (simulación fase 2) (1/2)

Población y hogares potencialmente beneficiarios de la RGC y de la prestación complementaria metropolitana. Àrea metropolitana de Barcelona, 2016

Escenaris simulats	Població potencialment beneficiària (Absoluts-Milers de persones)	Població potencialment beneficiària (%)	Llars potencialment beneficiàries (Absoluts-Milers de llars)	Llars potencialment beneficiàries (%)
Escenario 1	233,9	7,4	140,7	10,7
Escenario 2	330,6	10,5	197,6	15,1
Escenario 3	330,6	10,5	197,6	15,1

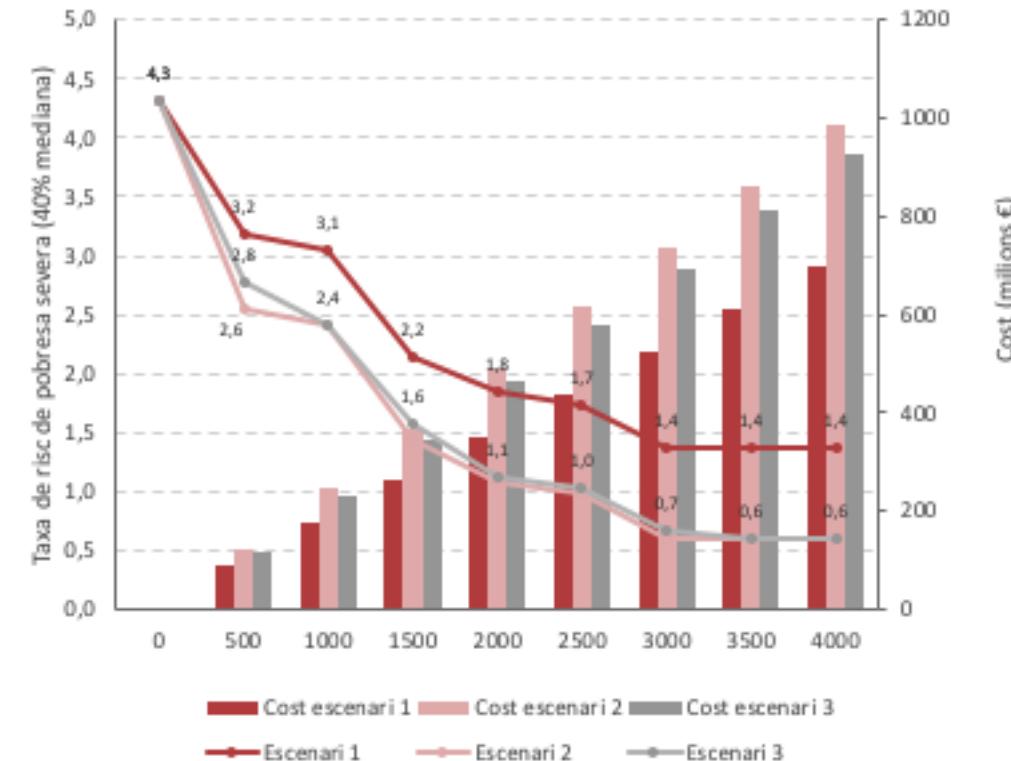
Font: elaboració pròpia amb dades de l'Encuesta de condiciones de vida, 2016 (INE i Idescat).

Reducción pobreza moderada (60% mediana) y coste según cuantía gradual de la prestación y escenarios. Àrea metropolitana de Barcelona, 2016

Quantia de la prestació (€ anuals)	Taxa de pobresa (60% mediana)			Cost (Milions €)		
	Escenario 1	Escenario 2	Escenario 3	Escenario 1	Escenario 2	Escenario 3
0	18,9	18,9	18,9	- €	- €	- €
500	18,9	18,7	18,7	87,0 €	123,1 €	116,0 €
1000	18,9	18,4	18,4	174,0 €	246,1 €	231,9 €
1500	18,9	17,8	17,8	261,1 €	369,1 €	347,9 €
2000	18,2	17,0	17,3	348,1 €	492,2 €	463,8 €
2500	17,7	16,5	16,7	435,1 €	615,2 €	579,8 €
3000	17,7	15,9	15,9	522,1 €	738,3 €	695,7 €
3500	14,7	12,8	14,0	609,1 €	861,3 €	811,7 €
4000	14,3	12,4	13,4	696,1 €	984,4 €	927,6 €

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Encuesta de condiciones de vida, 2016 (INE i Idescat).

Reducción pobreza severa (40% mediana) y coste según cuantía gradual de la prestación y escenarios. Àrea metropolitana de Barcelona, 2016

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Encuesta de condiciones de vida, 2016 (INE i Idescat).

3. ¿Y si pensamos en una prestación de garantía de rentas metropolitana?

Efectos de una hipotética *Prestació Complementària de Garantia de Rendes Metropolitana* (simulación fase 2) (2/2)

Reducción desigualdad social y coste según cuantía gradual de la prestación y escenarios. Àrea metropolitana de Barcelona, 2016

Quantia de la prestació (€ anuals)	Coeficient de Gini			Coeficient d'Atkinson			Cost (Millions €)		
	Escenario 1	Escenario 2	Escenario 3	Escenario 1	Escenario 2	Escenario 3	Escenario 1	Escenario 2	Escenario 3
0	0,293	0,293	0,293	0,139	0,139	0,139	- €	- €	- €
500	0,291	0,290	0,291	0,136	0,135	0,136	87,0 €	123,1 €	116,0 €
1000	0,289	0,288	0,288	0,133	0,132	0,133	174,0 €	246,1 €	231,9 €
1500	0,287	0,285	0,286	0,131	0,129	0,130	261,1 €	369,1 €	347,9 €
2000	0,286	0,283	0,283	0,129	0,126	0,127	348,1 €	492,2 €	463,8 €
2500	0,284	0,280	0,281	0,127	0,123	0,125	435,1 €	615,2 €	579,8 €
3000	0,282	0,278	0,279	0,125	0,121	0,122	522,1 €	738,3 €	695,7 €
3500	0,281	0,276	0,277	0,123	0,119	0,120	609,1 €	861,3 €	811,7 €
4000	0,279	0,274	0,275	0,121	0,117	0,118	696,1 €	984,4 €	927,6 €

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Encuesta de condiciones de vida, 2016 (INE i Idescat).

4. Conclusiones

- Existencia de una **lógica metropolitana** de la desigualdad social a Barcelona.
- **Deficiencias del actual sistema de protección social** en la reducción la desigualdad social de la metrópolis.
- **Aspectos clave** para una **hipotética política de garantía de rentas metropolitana:**
 - a) Complementariedad (RGC).
 - b) Redistribución (no coordinación).
 - c) Potenciación (incremento de recursos).
 - d) Doble escala territorial (equilibrios entre homogeneidad/heterogeneidad territorial en el diseño).
 - e) Delimitación territorial de la metrópolis.

LAS DESIGULDADES SOCIALES EN BARCELONA DESDE UNA LÓGICA METROPOLITANA

Sergio Porcel

(Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona)

Barcelona, 22 i 23 d'octubre 2018